

Fővárosi Munkaügyi Bíróság

1055 Budapest, Markó u. 27.

18.M.4092/2000/12.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság a Független Rendőr Szakszervezet (ügyintéző dr. Topánka Erika – 1388 Budapest, Pf. 52.) által képviselt ***N.I. – I. rendű és P.J. – II. rendű felperesnek a Budapesti Rendőr-főkapitányság*** (1139 Budapest, Teve u. 4-6.) ***alperes ellen szolgálati jogviszony jogellenes megszüntetésének megállapítása*** iránti perében meghozta az alábbi:

í t é l e t e t.

A munkaügyi bíróság megállapítja, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a felperesek szolgálati viszonyát.

Az alperes köteles a felpereseket eredeti beosztásban tovább foglalkoztatni.

Az alperes köteles 15 napon belül N.I. – I. rendű és P.J. – II. rendű felperesnek fejenként bruttó 1.323.744,- (Egymillió-háromszázhuszonháromezer-hétszáz-negyvennégy) Ft elmaradt illetményt, és annak 2001. március 1-től kifizetésig terjedő időre évi 11 %-os kamatát, valamint 35.000,- (Harminötezer) Ft ruhapénzt megfizetni.

A bíróság a felperesek keresetét egyebekben elutasítja.

A le nem rótt illeték az államot terheli.

Az ítélet ellen a kézhezvételtől számított 15 napon belül fellebbezéssel lehet élni, amelyet a Fővárosi Bírósághoz címezve az első fokon eljáró bíróságon kell 4 példányban előterjeszteni.

A munkaügyi bíróság tájékoztatja a feleket, hogy a fellebbezési határidő lejárt előtt előterjesztett közös kérelmükben a fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálása kérhető. Ha a fellebbezés csak a kamatfizetésre vonatkozik, a teljesítési határidővel kapcsolatos, vagy csak az ítélet indokolása ellen irányul, a másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, amennyiben a felek a fellebbezésben a fellebbezés tárgyaláson történő elbírálását nem kérték.

INDOKOLÁS:

N.I. rendőr törzszászlós I. rendű felperes 1985. szeptember 1-jén, P.J. rendőr zászlós II. rendű felperes 1993. január 29-én létesített szolgálati viszonyt.

A felperesek a BRFK állományában a ... ker-i Rendőrkapitányságon teljesítettek szolgálatot, járőrvezető beosztásban.

A felperesek alperes kezdeményezése folytán aláírtak egy kérelmet, mely szerint a szolgálati viszony közös megegyezéssel azonnal (2000. június 15-ei hatállyal) történő megszüntetéséhez hozzájárulást kérnek. A felperesek az aláírt kérelmüket utóbb, 2000. július 11-én kelt nyilatkozatukban tévedésre történő hivatkozással semmisnek kérték tekinteni.

Az alperes a felperesek kérelmét szolgálati panaszként bírálta el, és a 2000. szeptember 19-én kelt 113-32/469/2000. számú határozatával elutasította.

A felperesek 2000. október 26-án keresetet terjesztettek elő szolgálati jogviszony megállapítása iránt.

A felperesek elsődlegesen arra hivatkoztak, hogy kérelmük folytán a jogviszony közös megegyezéssel történő megszüntetése nem történt meg. A felperesek a szolgálati jogviszonyuk megszüntetésére vonatkozó személyzeti parancsot nem kapták meg. A felperesek másodlagosan annak megállapítását kérték, hogy a nyilatkozatuk megtételekor tévedésben voltak, ezért az érvénytelen.

A felperesek keresete eredeti beosztásban történő továbbfoglalkoztatásukra, 2000. július 1-től elmaradt illetmény, étkezési hozzájárulás, BKV-bérlet és ruházati költségtérítés és kamatok megfizetésére, 2000. évi szabadság kiadására, vagy pénzbeli megváltására irányult.

Az alperes a keresetek elutasítását kérte.

A felperesek keresete jórészt alapos.

A munkaügyi bíróság a felek előadása, V.G. rendőr ezredes, S.A. r. alezredes, C.I. r. őrnagy, K.Z. r. főtorzszászlós, J.Zs. r. zászlós érdektelen tanúvallomása és a rendelkezésre álló iratok alapján a következő tényállást állapította meg:

A felpereseket a Budai Központi Kerületi Bíróság hivatali vesztegetés bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja miatt 2000. június 6-án előzetes letartóztatásba helyezte, melyet a Fővárosi Fűügyészség 2000. július 6-án megszüntetett és a felpereseket szabadlábra helyezte.

Az előzetes letartóztatás ideje alatt a felpereseket a fogdán felkereste közvetlen parancsnokok, C.I. r. őrnagy, a BRFK ... ker-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának vezetője. A látogatás pontos dátumát az eljárás folyamán tisztázni nem lehetett. A felperesek egyező előadása szerint a látogatás 2000. június 19-én volt. Azt cáfolni nem lehet, mert az időpontot tekintve a tanúvallomások bizonytalanok voltak, még C.I. vallomása szerint is „13-ai napot tartalmazó héten” került erre sor.

V.G. r. ezredes, a ... ker-i Rendőrkapitányság vezetője tanúként vallotta, hogy C.I. őrnagynak azt a feladatot adta, hogy tisztázza a helyzetet, hogy miért tartóztatták le a két kollégát, és vizsgálja meg, hogy a felperesek alkalmasak-e rendőri feladatok ellátására.

C.I. a fogdában lévő felperesek elé tárt egy előre legépelt kérelmet, mely szerint a hivatásos állomány tagjai maguk kezdeményezik a szolgálati viszony közös megegyezéssel történő megszüntetését.

C.I. tanúként vallotta, hogy látta a felpereseket, hogy rettenetesen meg voltak ijedve. Nem vitatta, hogy elhangzott a részéről, hogy „védekezni civil formában egyszerűbb, mint a szervezeten belül”, a „büntető eljárás egyszerűbb, hogyha polgári személyként állnak bíróság előtt” (6.sz.z.jkv. 3.old. 6-7.bek.), valamint az a lehetőség is felvetésre került, hogy a felperesek utóbb meggondolhatják magukat, azzal, hogy „ha utóbb nem úgy gondolják, mint ahogy az oda le van írva, akkor még keresettel élhetnek” (6.sz.z.jkv. 3. old. 2.bek.).

A fentiek elhangzása alkalmasak voltak arra, hogy a felperesekben az a tévedés alakuljon ki, hogy számukra a büntető ügyük kimenetele szempontjából is az a legkedvezőbb, ha aláírják a szolgálati viszony megszüntetésére vonatkozó előre megfogalmazott és eléjük tárt kérelmet.

S.A. r. alezredes, a BRFK Közrendvédelmi Főosztály Fogdaszolgálati Osztály vezetője jelen volt, amikor C.I. az I. rendű felperesnél járt.

V.G. vallomása szerint C. őrnagy maga döntött arról, hogy felajánlja a felpereseknek a közös megegyezést.

A felperesek szolgálati panaszát elutasító határozat indokolása azzal érvelt, hogy „C. r. őrnagy átvette a dolgozó által önként aláírt leszerelési kérelmet, majd közölte vele, hogy a kérelmét elfogadja, így az abban foglaltaknak megfelelően szolgálati viszonya közös megegyezéssel 2000. június 15-ei hatállyal megszűnik. Közölte továbbá, hogy a parancsot később a kapitányságon átveheti, amikor jön be leszerelni.”

(2.old. 2.bek.)

A fentieket C.I. bíróság előtt tett tanúvallomásával maga cáfolta (6.szsz.jkv. 4.old. 5.bek.).

Az tény, hogy a szolgálati napló 2000. június 30-ai oldalán bejegyzésre került, hogy „közös megegyezéssel leszerelt a BRFK ... ker-i Rendőrkapitányság vezetőjének 306-61-160/2000. számú parancsával N.I., valamint a 301-61-161/2000. számú parancs alapján P.J.”

A kérdéses parancsot az alperes – általa sem vitatottan – (5-ös ssz. alatti alperesi beadvány) nem adta át a felpereseknek, pedig azok az előzetes letartóztatás megszüntetését követően még 2000. július 6-án és ezután is többször megjelentek a szolgálati helyükön és jogviszonyuk tekintetében többször is érdeklődtek.

A parancsok postai úton történő továbbítására még kísérlet sem történt, pedig a felperesek valamennyi alperestől érkező postai küldeményt átvették.

Nem fedi a valóságot a szolgálati panaszt elutasító határozat indokolásában foglalt azon körülmény, hogy a felperesek csak július 11-én jelentkeztek és az sem, hogy szóban közölték, hogy a szolgálati jogviszony megszüntetésére vonatkozó állományparancsot nem veszik át.

A felperesek az általuk támadott nyilatkozatukat nem teljesítették önként.

A felperesek a kapitányságvezetőnél történő személyes érdeklődésüket követően 2000. augusztusban kapták kézhez V.G. r. ezredes által aláírt, 2000. július 28-ai keltezésű levelet, melyben az szerepel: „2000. július 11-én kelt nyilatkozatának, amelyben kéri, hogy korábbi kérelmét tekintsem semmisnek, nem adok helyet.” „Kérésének megfelelően szolgálati viszonyát a Hszt. 53. § a) pontja és 54. §-a alapján 2000. június 15-ei hatállyal megszüntettem.”

Tény, hogy az alperes 2000. június 15-vel tekintette a szolgálati viszonyt megszüntnek, ugyanakkor 2000. június 30-ig illetményt folyósított a felperesek részére és a felpereseknek át nem adott állományparancsok csak 2000. július 20-án érkeztek az alperes Közgazdasági Főosztályára. Ezen körülmények a szolgálati viszony megszüntetésére vonatkozó k ö z ö s akarat fennálltát megkérdőjelezi. A megegyezésnek egyértelműen ki kell terjednie a megszűnés időpontjára is. Ezért utólag, visszamenőleges hatállyal, ráadásul időközben már visszavont nyilatkozatra hivatkozva érvényes intézkedést nem lehet tenni.

Ettől függetlenül a Hszt. 7. § (2) bek. szerint: írásbeliséghez kötött a szolgálati viszony megszüntetésére vonatkozó nyilatkozat. Az írásba foglalt jognyilatkozat viszont csak az érintettel való közléssel hatályosul (Hszt. 7. § (3) bek.).

Megjegyzi a bíróság, hogy amennyiben az alperes jogszerűen járt volna el, a szolgálati viszony megszüntetése kapcsán a felperesek a lefolytatott bizonyítás eredményeként sikerrel támadhatták (Hszt. 8. § (1) bek. a) és b) pontja szerint) nyilatkozatuk érvényességét.

A Hszt. 197. § (2) bek. szerint: Ha a szolgálati viszonyt jogellenesen szüntették meg, a hivatásos állomány tagját olyan helyzetbe kell hozni, mintha a szolgálati viszony meg sem szűnt volna.

A felperesek elmaradt illetménye 2000. július 1-től az ítélelhozatal napjáig eltelt 15 hónapra (az elmaradt 13. havi illetménnyel együtt számolva) bruttó 1.323.744,- Ft.

A bíróság a kamatot a középarányos időponttól kezdődően a Hszt. 105. § (4) bek-e és a Ptk. 301. § (3) bek-e alapján ítélte meg. Mértéke a 2000. évi XXCVIII. tv. szerint került megállapításra.

Alperes nem vitatta, hogy az eltelt időszak alatt ruhapénz vált esedékessé, 35.000,- Ft. összegben.

Az étkezési hozzájárulás és a közlekedési költség az általánosan követett gyakorlat szerint kizárólag munkavégzéshez fűződő juttatások, ezért a bíróság ebben a körben a felperesek keresetét elutasította.

Tekintve, hogy a bíróság a felperesek szolgálati viszonyát helyreállította, az ítélet jogerőre emelkedése

esetén a felperesek természetben jogosultak igénybe venni a ki nem vett szabadságot, annak pénzbeli megváltására nincs lehetőség.

Mindezek alapján a munkaügyi bíróság a rendelkező rész szerint határozott.

A le nem rótt illeték a 6/1986. (VI.26.) IM. számú rendelet 14. §-a értelmében az államot terheli.

A fellebbezése lehetőségét a Pp. 233. § (1) bek. és 358. §-a biztosítja.

Budapest, 2001. szeptember 28.

dr. Stark Marianna sk.

a tanács elnöke

az aláírásban akadályozott Frankel Ervin

és Thén Rudolf ülnökök helyett is

A FŐVÁROSI BÍRÓSÁG

mint másodfokú bíróság

55.Mf.29.746/2001/5.

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság a Független Rendőr Szakszervezet által képviselt *N.I. – I. rendű és P.J. – II. rendű felpereseknek a Budapesti Rendőr-főkapitányság alperes ellen szolgálati viszony jogellenes megszüntetésének megállapítása iránt indult perében* a fővárosi Munkaügyi Bíróságon 18.M.4092/2000/12. számú ítélete ellen, az alperes 13. és a felperesek 14. sorszámú fellebbezése folytán meghozta a következő

K Ö Z B E N S Ó Í T É L E T E T

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a szolgálati viszony megszüntetése tekintetében részben megváltoztatja, az alperes kérelmére mellőzi a felperesek eredeti munkakörbe történő visszahelyezését.

Ebben a körben a felperesek keresetét elutasítja, egyebekben az első fokú ítéletet a jogalap tekintetében helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a felperesek szolgálati viszonya a közbenső ítélet jogerőre emelkedésének napjával – 2002. február 27-én – közös megegyezéssel szűnik meg.

A közbenső ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I N D O K O L Á S

Az első fokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a felperesek szolgálati viszonyát, kötelezte az alperest a felperesek eredeti beosztásban történő továbbfoglalkoztatására.

Kötelezte továbbá a felpereseknek fejenként 1.323.744,- Ft elmaradt illetmény és annak 2001. március 1. napjától a kifizetésig terjedő időre évi 11 %-os kamata, valamint 35.000,- Ft ruhapénz megfizetésére.

A felperesek keresetét egyebekben elutasította.

Indokolásában kifejtette, hogy N.I. rendőr törzssászlós, I. rendű felperes 1985. szeptember 1-jén, P. J. rendőr zászlós, II. rendű felperes 1993. január 29-én létesített szolgálati viszonyt. A felperesek a BRFK állományában a ... kerületi Rendőrkapitányságon teljesítettek szolgálatot járőrvezetői beosztásban.

A felperesek az alperes kezdeményezése folytán aláírtak egy kérelmet, mely szerint a szolgálati viszony közös megegyezéssel azonnal (2000. június 15-i hatállyal) történő megszüntetéséhez hozzájárulást kérnek. A felperesek az aláírt kérelmüket utóbb 2000. július 11-én kelt nyilatkozatukban tévedésre történő hivatkozással semmisnek kérték tekinteni.

Az alperes a felperesek kérelmét szolgálati panaszként bírálta el és azt határozataival elutasította. Ezen határozatok ellen nyújtották be a felperesek keresetüket, amelyben elsődlegesen arra hivatkoztak, hogy kérelmük folytán a jogviszony közös megegyezéssel történő megszüntetése nem történt meg. A szolgálati jogviszonyuk megszüntetésére vonatkozó személyzeti parancsot nem kapták meg. Másodlagosan annak megállapítását kérték, hogy nyilatkozatuk megtételekor tévedésben voltak, ezért ez érvénytelen.

Az első fokú bíróság a bizonyítási eljárást lefolytatta, megállapította, hogy a felperesek 2000. június 6. napjától július 6-ig előzetes letartóztatásban voltak. Az előzetes letartóztatás ideje alatt a felpereseket a fogdán felkereste közvetlen parancsnokuk, C.I. r. őrnagy a BRFK ... kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának

Vezetője. A látogatás pontos dátumát az eljárás folyamán tisztázni nem lehetett. A felperesek egyező előadása szerint arra 2000. június 19-én került sor.

C.I. a fogdában lévő felperesek elé tárt egy előre legépelt kérelmet, mely szerint a hivatásos állomány tagjai maguk kezdeményezik a szolgálati viszony közös megegyezéssel történő megszüntetését. Tanúvallomásaiban nem vitatta, hogy elhangzott a részéről az, hogy „védekezni civil formában egyszerűbb, mint a szervezeten belül”, a „büntető eljárás egyszerűbb, hogyha polgári személyként állnak bíróság előtt”, valamint az a lehetőség is felvetésre került, hogy a felperesek utóbb meggondolhatják magukat azzal, hogy „ha utóbb nem úgy gondolják, mint ahogy az oda le van írva, akkor még keresettel élhetnek” (6.sz.jkv. 3. oldal második bekezdés).

A fentiek elhangzása az első fokú bíróság álláspontja szerint alkalmas volt arra, hogy a felperesekben az a tévedés alakuljon ki, hogy számukra a büntető ügyük kimenetele szempontjából is az a legkedvezőbb, ha aláírják a szolgálati viszony megszüntetésére vonatkozó előre megfogalmazott és eléjük tárt kérelmet.

Az első fokú bíróság megállapította azt is, hogy a felperesek az általuk támadott nyilatkozatukat nem teljesítették önként.

Tény, hogy az alperes 2000. június 15. napjával tekintette a szolgálati viszonyt megszüntetnek, ugyanakkor 2000. június 30-ig illetményt folyósított a felperesek részére és a felpereseknek át nem adott állományparancsok csak 2000. július 20-án érkeztek az alperes Közgazdasági Főosztályára. Ezen körülmények a szolgálati viszony megszüntetésére vonatkozó közös akarat fennálltát megkérdőjelezzik. A megegyezésnek egyértelműen ki kell terjednie a megszűnés időpontjára is, ezért utólag visszamenőleges hatállyal, ráadásul időközben már visszavont nyilatkozatra hivatkozva érvényes intézkedést nem lehet tenni.

Ettől függetlenül a Hszt. 7. § (2) bekezdése szerint írásbeliséghez kötött a szolgálati viszony megszüntetésére vonatkozó nyilatkozat. Az írásba foglalt jognyilatkozat viszont csak az érintettel való

közléssel hatályosul [Hszt. 7. § (3) bek.].

Megjegyezte az első fokú bíróság, hogy amennyiben az alperes jogszerűen járt volna el a szolgálati viszony megszüntetése kapcsán, a felperesek a lefolytatott bizonyítás eredményeként sikerrel támadhatták [Hszt. 8. § (1) bek. a) és b) pontja szerint] nyilatkozatuk érvényességét.

A Hszt. 197. § (2) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperesek részére 2000. július 1. napjától az ítélethozatal napjáig eltelt 15 hónapra az elmaradt 13. havi illetménnyel együtt számolva elmaradt illetmény kamatokkal történő megfizetésére, továbbá az alperes által sem vitatott időközben esedékessé vált ruhapénz megfizetésére 35.000,- Ft összegben.

Az étkezési hozzájárulás és a közlekedési költség tekintetében, mivel azok kizárólag a munkavégzéshez fűződő juttatások, a felperesek keresetét elutasította.

Arra tekintettel, hogy a felperesek szolgálati viszonyát helyreállította, az ítélet jogerőre emelkedése esetén a felperesek természetben jogosultak igénybe venni a ki nem vett szabadságot, ezért annak pénzübeni megváltására lehetőséget nem látott.

Az ítélet ellen mindkét peres fél fellebbezéssel élt.

A felperesek fellebbezésükben az első fokú ítéletnek a kamat mértékére vonatkozó rendelkezésének a megváltoztatását kérték.

Az alperes fellebbezése az első fokú ítélet megváltoztatására és a felperesek kereseti kérelmének teljes elutasítására irányult.

Álláspontja szerint a felperesek szolgálati viszonyának megszüntetése jogszerű volt. Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság eseti döntésére, mely szerint a jogviszony közös megegyezéssel történő megszüntetésénél a felek egybehangzó és írásba foglalt nyilatkozata szükséges. Ez nem csak egyetlen íratba foglalva lehetséges, hanem külön-külön készült okiratokkal is (BH.1999/387). A perbeli esetben a felperesek írásban kérték a szolgálati viszonyuk közös megegyezéssel történő megszüntetését, amiről a parancsnok a parancsával döntött. A két nyilatkozat a jogviszony megszüntetésének jogcímét és időpontját tekintve megegyezik, ezért a Hszt. 54. §-ában foglaltaknak megfelel.

Az írásbeliség elmaradása kapcsán az alperes a Legfelsőbb Bíróság egy másik eseti döntésére hivatkozott, amely szerint a munkaviszony megszüntetésére irányuló megállapodás írásba foglalásának elmaradása miatt formahibás munkaviszony megszüntetés esetén, amennyiben a munkaviszony megszüntetését kezdeményező és erre vonatkozó jognyilatkozatot tevő munkavállaló az abban foglaltakat saját érdekében állóként önként teljesíti, a saját magatartásával szemben utóbb nem igényelhet jogvédelmet (BH.1995/680). A perbeli esetben a felperesek a szolgálati viszonyukat maguk is megszüntetnek tekintették, így ezt erre utaló magatartásként lehet értékelni.

Nem értett egyet azzal sem, hogy az első fokú bíróság a felperesek azon állítását fogadta el, mely szerint C. őrnagy június 19. napján járt náluk. Az tény, hogy C. őrnagy nem tudta igazolni a június 13-i

időpontot, mivel a fogdán nem tartják nyilván a fogvatartottakat meglátogatók nevét, azonban a felperesek sem tudták bizonyítani az állításukat.

Hivatkozott arra is, hogy a felperesek kényszertől és fenyegetéstől mentesen nyilatkoztak úgy, hogy szolgálati viszonyuk megszüntetését kérik. Az, hogy őket megtévesztették azért nem tartotta elfogadhatónak, mert mindketten hosszabb ideje – az I. rendű felperes 15 éve, a II. rendű felperes 7 éve – teljesítettek szolgálatot rendőrként, és az így megszerzett tapasztalataik és tudásuk alapján pontosan tisztában kellett lenniük a helyzetükkel.

Végezetül pedig a jogalap tekintetében kérte a felperesek eredeti munkakörbe történő visszahelyezésének mellőzését a Hszt. 197. § (5) bekezdése értelmében.

A felperesek ellenkérelme az első fokú ítélet helybehagyására irányult annak helyes indokai alapján. Álláspontjuk szerint az alperes rendeltetésellenes joggyakorlására tekintettel az eredeti munkakörbe történő visszahelyezés mellőzése nem lehetséges.

A másodfokú bíróság a jogalapra hozott érdemi döntést, mert az összecszerűség tekintetében további bizonyítás lefolytatása vált szükségessé.

Az alperes fellebbezése a körben részben alapos.

Az első fokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, az ennek folytán rendelkezésre álló bizonyítékok értékelésével a tényállást lényegében helyesen állapította meg és helytálló a szolgálati viszony megszüntetése tekintetében hozott érdemi döntése is, bár annak indokaival a másodfokú bíróság csak részben értett egyet.

A perben mindenekelőtt abban kellett állást foglalni, hogy a felperesek részéről mikor került sor az alperesi kezdeményezésre, az általa írásba foglalt jognyilatkozatnak az aláírására. A peradatok alapján ennek pontos időpontja nem állapítható meg.

A másodfokú bíróság nem értett egyet az első fokú bíróság azon ténybeli megállapításával, miszerint C.I. látogatásának időpontjára a felperesek előadását fogadta el. Az általuk aláírt okirattal szemben éppen a felpereseket terhelte annak a bizonyítása, hogy a fogdabeli látogatásra nem június 13-án, hanem június 19-én került sor.

Ugyanakkor azonban nem hagyható figyelmen kívül, hogy maga C.I. sem tudta meghatározni, hogy mely időpontban kereste fel a felpereseket, holott tőle a perbeli esemény jelentőségére tekintettel elvárható lett volna, hogy a fogdabeli látogatás időpontját rögzíti, vagy arra vonatkozóan határozott nyilatkozatot tesz.

A másodfokú bíróság mindezek alapján azt állapította meg, hogy június 13-a és június 19-e között történt az alperes által készített nyilatkozatok felperesek részéről történő aláírása.

Az alperes által készített nyilatkozat tartalmát tekintve egy ajánlat volt a felperesek részéről a szolgálati viszony közös megegyezéssel történő megszüntetésére. A felperesek ezt az ajánlatot egy olyan személy felé tették, aki jogosult volt az ajánlatot vizsgálni, de nem volt jogosult annak elfogadására, mert nem minősült munkáltatónak.

A töretlen bírói gyakorlat szerint, ha valamely jogviszonyt rendelkező jogszabályban nem találhatók rendelkezések, akkor a háttérjogszabályokat kell alkalmazni. A perbeli esetben a közös megállapodást célzó jognyilatkozat visszavonására a Ptk. ajánlati kötöttségre vonatkozó rendelkezései az irányadóak.

A Ptk. 211. § (2) bekezdése szerint az ajánlattevő kötöttségének idejét meghatározhatja, ennek hiányában jelenlévők között vagy telefonon tett ajánlat esetében az ajánlati kötöttség megszűnik, ha a másik az ajánlatot nyomban el nem fogadja.

Távollevőnek tett ajánlat esetében az ajánlati kötöttség annak az időnek elteltével szűnik meg, amelyen belül az ajánlattevő – tekintettel az ajánlatban megjelölt szolgáltatás jellegére és az ajánlat elküldésének módjára – a válasz megérkezését rendes körülmények között várhatta, jogszabály az ajánlati kötöttség idejét eltérően is szabályozhatja.

Az alkalmazandó jogszabályi rendelkezésből következően a másodfokú bíróságnak azt kellett vizsgálni, hogy az alperes mikor volt köteles válaszolni a felperesek ajánlatának elfogadására, meddig volt az tőle elvárható. Ugyanis amennyiben az alperes a felperesek ajánlatát elfogadja, ezt követően annak egyoldalú visszavonására már nem kerülhet sor a felperesek részéről.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperes részéről az ajánlat elfogadásának 2000. július 6. napjáig meg kellett volna történnie.

A perben nem volt vitás, hogy a felperesek szolgálati viszonyát megszüntető személyzeti parancs írásba foglalása megtörtént, ezt a szolgálati napló bejegyzése és a tanúk vallomása is bizonyítja.

A Hszt. 7. § (2) bekezdése szerint írásbeliséghez kötött a szolgálati viszony létesítésére, szünetelésére és megszüntetésére vonatkozó nyilatkozat. A Hszt. 7. § (3) bekezdése kimondja, hogy az írásba foglalt jognyilatkozat csak az érintettel való közléssel hatályosul. Ez vonatkozik az alperesnek a felperesi ajánlat elfogadására is.

Az alperesnek azt kellett bizonyítani, hogy a felperesek ajánlatát elfogadta és az elfogadást velük közölte. A peradatok azonban azt támasztják alá, hogy az alperes a személyzeti parancs közlését, de még az arra vonatkozó intézkedést sem tudta bizonyítani 2000. július 10. napjáig terjedő időben, amikor is a felperesek részéről sor került az ajánlat visszavonására.

Ebből következően a felpereseknek jogukban állt az ajánlatukat visszavonni, szolgálati viszony megszüntetésére vonatkozó közös megegyezés a peres felek között nem jött létre.

Az alperes a Hszt. 197. § (5) bekezdése alapján kérte a felperesek eredeti munkakörbe történő visszahelyezésének mellőzését. A Hszt.-nek ez a rendelkezése a hatályos Mt-től eltér és csak annyiban

mérlegelhető az ilyen tartalmú kérelem, hogy nem ütközik-e a rendeltetészerű joggyakorlás követelményébe, a hátrányos megkülönböztetés tilalmába, illetve felmentési tilalomba [Hszt. 197. § (6) bek.].

A felperesek az alperes rendeltetésellenes joggyakorlására hivatkoztak. Álláspontjuk szerint az alperes visszaélt a felperesek helyzetével, kihasználta az előzetes letartóztatásukból, azaz fogvatartásukból következő pszichés lelki állapotukat, valamint elzártságukat, hiszen ilyen helyzetben semmilyen tájékozódásra nem volt módjuk és el kellett fogadniuk a munkáltató képviselőjétől kapott tájékoztatást. A felperesek nem a körülmények szabad mérlegelése alapján tették a jognyilatkozatukat.

Az ellenük megindított büntető eljárás kimenetelét a jogviszonyuk fennállása vagy megszüntetése semmiben nem befolyásolja, szolgálati viszonyuk megszűnésével pedig lehetőség nyílt a munkáltatónak a megüresedett státuszok felhasználására.

Az alperes álláspontja szerint a felperesek kényszertől és fenyegetéstől mentesen nyilatkoztak úgy, hogy szolgálati viszonyuk megszüntetését kérik. Megtévesztésükről pedig azért nem lehet szó, mert mindketten hosszabb ideje teljesítettek szolgálatot, több éves tapasztalattal rendelkező, a Hszt-ből és Be-ből is levizsgázott rendőrök.

A perbeli tanúvallomások a felperesek érvelését nem támasztják alá. C.I. tanúkenti meghallgatása során nem vitatta, hogy a részéről olyan tájékoztatás hangzott el, hogy „védekezni civil formában egyszerűbb, mint a szervezeten belül”. S.A. fogdaparancsnok-helyettes tanúvallomása szerint általa is ismert tény, hogy a perbelihez hasonló helyzetben abban kell döntenie, hogy a jogviszony felfüggesztésére vagy megszüntetésére kerüljön sor, ebben van választási lehetőség. Az alperes általában közös megegyezésre törekszik, felmentő ítélet után kerül esetleg sor visszavételre.

A másodfokú bíróság értékelve a bizonyítékokat arra az álláspontra helyezkedett, hogy az a többlettényállás, ami a Hszt. 5. §-a szerinti rendeltetésellenes joggyakorláshoz szükséges, a perbeli esetben nem állapítható meg. Önmagában az a körülmény, hogy az alperes kezdeményezte a szolgálati viszony közös megegyezéssel történő megszüntetését, a felperesek már korábban hivatkozott hosszabb szolgálati idejére és rendőri tapasztalataira tekintettel a rendeltetésellenes joggyakorlás tényállását nem meríti ki. Ebben a körben a felperesek keresete nem alapos.

A másodfokú bíróság a fenti indoklással az első fokú bíróság ítéletét közbenső ítéletével a Pp. 153. § (2) bekezdése értelmében részben megváltoztatta és a rendelkező rész szerint döntött. Meghatározta egyben a felperesek szolgálati viszonya megszűnésének időpontját is.

A közbenső ítéletre tekintettel a perköltségről és illetékről rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2002. február 27.

Dr. Zubovics Lászlóné s.k.

a tanács elnöke

Siposné dr. Takács Ágnes s.k.

előadó bíró

Mészárosné dr. Szabó Judit s.k.

bíró